

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
Aan de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

nota

TER BESLISSING

BNC-fiche Omnibus Food and Feed

TER BESLISSING

Datum

7 januari 2026

Kenmerk

DGA-EIA / 98997845

Kopie aan

Bijlage(n)

1

Aanleiding

- Op 16 december 2025 heeft de Europese Commissie (hierna: de Commissie) het Omnibuspakket over voedsel- en diervoederveiligheid gepubliceerd. Dit pakket bevat drie voorstellen waarmee drie richtlijnen en elf verordeningen worden aangepast. Het maakt deel uit van een bredere serie Omnibusvoorstellen die zijn bedoeld om Europese regelgeving te vereenvoudigen.

Geadviseerd besluit

- MLVVN: U kunt kennisnemen van de nota en akkoord gaan met het concept BNC-fiche.
- SLVVN: U kunt kennisnemen van de nota en akkoord gaan met het concept BNC-fiche.

Kernpunten

- De Commissie is bezig met het vereenvoudigen en stroomlijnen van EU-wetgeving op alle beleidsterreinen via omnibusvoorstellen, onder meer op het gebied van voedsel- en voederveiligheid, dieren en planten. Dit pakket maakt deel uit van de bredere strategie van de Commissie om de EU-regelgeving efficiënter te maken en tegelijkertijd hoge veiligheids- en welzijnsnormen te handhaven.
- Dit Omnibuspakket is het tiende Omnibus-voorstel sinds begin van het mandaat van de Commissie.
- Samengevat is het oordeel in het BNC fiche dat het kabinet in beginsel positief staat tegenover het Omnibuspakket. Het kabinet steunt het pakket waar vereenvoudiging en efficiëntie bijdragen aan innovatie, uitvoerbaarheid en een gelijk speelveld binnen de EU, maar is kritisch en heeft voorwaarden waar voorstellen risico's kunnen opleveren voor veiligheid, natuur, milieu, uitvoerbaarheid of internationale verplichtingen.
- Het Omnibuspakket volgt uit de Visie voor Landbouw en Voedsel die de Commissie in februari 2025 heeft gepresenteerd.
- Het pakket omvat een groot aantal verschillende dossiers verspreid over drie ministeries. In het kort:

- Op uw beleidsverantwoordelijkheid worden er voorstellen gedaan op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen, diervoeder, dierenwelzijn, officiële controles en officiële laboratoria BSE (gekke koeienziekte).
- Op het gebied van VWS worden er voorstellen gedaan rondom hygiëne-regelgeving, biotechnologische fermentatieproducten die met genetisch gemodificeerde microorganismen worden geproduceerd, regelgeving voor contact tussen plastic en levensmiddelen en residu-limitieten (de zogenaamde MRLs).
- Op het gebied van IenW wordt er een voorstel gedaan rondom de biociden-regelgeving.
- Op 18 december is een motie¹ aangenomen van Kamerleden Podt en Bromet. In deze motie wordt de regering verzocht om met een kopgroep van andere EU-lidstaten in Brussel te pleiten voor voorstellen die de toelating van laag-risico middelen bevorderen maar met klem te pleiten tegen voorstellen die de status quo op de toelating van chemische en risicovolle middelen verzwakken. Deze motie is meegenomen in de appreciatie van het omnibus pakket.
- Het Kabinet benadrukt in het fiche dat er geen impact assessment is gedaan. Een impact assessment is belangrijk om inzicht te krijgen in hoeverre de oplossingen bijdragen aan het geconstateerde probleem, wat de oplossingen bijdragen aan bescherming mens, dier en milieu, wat de economische impact is en wat de juridische implicaties zijn. Het kabinet zal aandacht vragen voor het belang dat de impact wel wordt meegewogen.
- In de toelichting staat hieronder een samenvatting van de voor uw beleidsterrein belangrijke appreciaties in het BNC fiche. Uw appreciatie aangaande de voorstellen op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen is opgesteld in overeenstemming met andere departementen. Hierbij heeft de meeste afstemming plaatsgevonden met het ministerie van IenW.
- Het standpunt van het kabinet in het BNC-fiche brengt met zich dat Nederland, gelet op de huidige kwetsbaarheden en onduidelijkheden in de voorstellen op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen, een actieve, constructieve en inhoudelijk sturende rol dient te vervullen tijdens verdere EU-onderhandelingen, om te borgen dat de te voorziene risico's ten aanzien van mens, dier, natuur en milieu goed worden ondervangen en gemitigeerd.

Toelichting

Belangrijkste appreciaties voor LVVN in het BNC fiche

- In beginsel staat het kabinet positief tegenover het Omnibuspakket en onderschrijft de doelstelling van vereenvoudiging, versnelling en harmonisatie van EU-regelgeving, zolang het beschermingsniveau voor mens, dier en milieu behouden blijft.

¹ Kamerstuk 21 501-32 nr. 1744

- Op het onderdeel gewasbescherming worden er een aantal significante wijzigingen gedaan:
 - Op het gebied van biocontrol worden er een aantal stimulerende maatregelen genomen. Het kabinet staat in het BNC-fiche positief tegenover het stimuleren van biocontrol omdat dit aansluit bij het Nederlandse beleid. Wel is het kabinet kritisch op de definitie van biocontrol, door de huidige definitie in het voorstel is het mogelijk om ook onwenselijke breedwerkende toxische stoffen van een biologische oorsprong als biocontrol te zien.
 - Het herbeoordelings- en toelatingssysteem van gewasbeschermingsmiddelen wordt op een andere manier ingericht. In plaats van elke werkzame stof periodiek te herbeoordelen, wordt er voorgesteld om dit risicogestuurd te gaan doen. Het kabinet onderschrijft in het BNC-fiche dat het huidige EU-toelatings- en herbeoordelingssysteem voor werkzame stoffen van gewasbeschermingsmiddelen onvoldoende efficiënt functioneert en staat open voor een hervorming van dit systeem. Op dit moment duurt een aanvraag voor een nieuw gewasbeschermingsmiddel 6 tot 10 jaar, hierdoor is het voor MKB bedrijven erg moeilijk om middelen (inclusief biocontrol en laagrisicomiddelen) op de Europese markt te krijgen. Wel is het kabinet kritisch op hoe het systeem nu door de Commissie wordt voorgesteld, conform de uitvoering van de motie Podt & Bromet.
 - De voorstellen staan het toe dat stoffen die niet opnieuw goedgekeurd c.q. toegelaten worden, een langere maximale respijtperiode krijgen om ondanks het ontbreken van goedkeuring alsnog een tijd in gebruik te worden. De maximale respijtperiode wordt verlengd van 1,5 naar 3 jaar. De maximale (langere) respijtperiode geldt niet voor stoffen die niet opnieuw goedgekeurd zijn omdat gebleken is dat zij direct ernstige schade toebrengen. Maar de maximale respijtperiode geldt bijvoorbeeld wel voor stoffen die geen nieuwe goedkeuring hebben gekregen om redenen die verband houden met de bescherming van de gezondheid of het milieu, zonder dat ernstige zorgen gebleken zijn.
 - Het wegvallen van de periodieke herbeoordeling van werkzame stoffen heeft ook gevolgen voor de periodieke herbeoordeling van de middelen op basis van deze stoffen. Het kabinet vindt het niet logisch dat binnen het nieuwe systeem de werkzame stoffen risicogestuurd worden herbeoordeeld, maar dat de herbeoordeling voor middelen wel periodiek verplicht blijft op nationaal niveau. Dit leidt volgens het kabinet tot een inefficiëntere inzet van de capaciteit van de nationale toelatingsautoriteiten en uitvoeringsproblemen.
 - Het verduidelijken van regels voor resten van genetisch gemodificeerde organismen in biotechnologische fermentatieproducten is ook van belang voor de inzet op biotechnologie door LVVN in lijn met de Kabinetsvisie biotechnologie

2025-2040². Hier zet het kabinet in op duidelijke beoordelingskaders.

Kenmerk
DGA-EIA / 98997845

- Een wijziging van de Officiële controleverordening maakt het splitsen van importzendingen plantaardig materiaal mogelijk. Het kabinet staat hier positief tegenover omdat dit de logistieke snelheid van import zal bevorderen. Echter zal hier een verder versimpelingsvoorstel worden gedaan om het splitsen van zendingen niet alleen bij grenscontroleposten, maar ook bij controlepunten toe te staan, aangezien daar in Nederland de meeste importinspecties worden uitgevoerd. Daarnaast krijgt de commissie de bevoegdheid om de acreditatievereisten voor officiële laboratoria te versoepelen. Omdat de eisen voor officiële laboratoria voor plantgezondheid in de praktijk niet haalbaar zijn staat het kabinet hier positief tegenover.
- In het voorstel tot wijziging van de verordening omtrent bestrijdingsmiddelenresiduen stelt de Commissie een aanscherping voor ten aanzien van de eisen voor maximale residulimieten (MRLs) van bestrijdingsmiddelen op geïmporteerde producten uit derde landen. De Commissie stelt voor dat stoffen die in de EU niet zijn toegelaten vanwege bepaalde gevaareigenschappen in relatie tot de gezondheid en milieu, ook niet op geïmporteerde producten mogen zitten. Daarnaast wil de Commissie overgangsmaatregelen mogelijk maken zodat producten die bij productie, opslag of verhandeling voldeden aan de toen geldende MRLs, ook na wijziging van die limieten in de handel kunnen blijven.

² Kamerstukken II, 2024-2025, 27428 nr. 408